Ч. 115 Пятниця 24 мая (5 червня) 1896. Рік VI.

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адмінїстрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Люд. Пльона і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цїлий рік зр 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр

Хто тому винен?

Під таким заголовком порушує черновецка „Буковина“ одну важну справу, на котру годить ся звернути увагу читателів і тому подаємо осьтут сю статю. „Буковина“ пише:

Отся справа, про котру нинї хочемо говорити, болить і роздратовує нас кождого дня, коли тільки дістанемо які листи від Русинів. А тих листів наша редакция дістає щодня доволї. Пишуть сьвященики, учителї, урядники, пишуть ріжні інтелїґентні люди то в редакцийних, то в своїх інтересах, так що за рік певно яка тисячка листів перейде через наші руки. Миле нам довірє, з яким ті люди (звичайно наші передплатники) до нас удають ся в ріжних справах, і не зміст листів дратує нас, лише мова, мова! Русини, інтелїґентні Русини не знають рускої мови, не знають духа рускої мови, пишуть з нїмецка, з польска по руски, Бог знає як, а чисто по руски не пишуть. Не знають!

Дивне диво! Коли селянин напише лист, то вправдї найдуть ся в нїм недокінчені реченя, правопись в дечім хибна (хоч селяни уже геть переняли фонетичну правопись і часто знають єї лучше, як учителї), але мова в нїм натуральна, — так і чуєш і видиш, що се пише селянин, Русин, котрий иншої мови не знає, лише руску. А возьмеш в руки письмо інтелїґентного Русина, то на сто випадків хиба в пятьох найдеш мову, стиль і правопись таку, що без поправок можна би єї дати друкувати: — звичайно-ж в кождім листї, дописи, справоздаю повно похибок і против мови і против стилю і против правописи. Русини, що покінчили і високі школи, не знають рускої мови! Сумна то річ, але правдива!

Коли гумористичні ґазети польскі на сьміх беруть листи вояків до кухарок, економів до своїх панів, і вважають чимсь дуже незвичайним, коли в письмі молодої институтки найдуть ортоґрафічні похибки, то в нас треба хиба на сьміх брати письма більшої половини інтелїґентних Русинів. Тут і унїверситетска осьвіта нї при чім, — типовий Русин не соромить ся не знати добре рускої мови, а знанє правописи (чи етимольоґічної чи фонетичної) уважає чимсь зовсім непотрібним.

Лучало ся нам в житю читати сотки листів, писаних „етимольоґічною“ правописию, і притім сотки разів бачити, що майже нїхто з Русинів сеї правописи не знає, хоч у нас тілько завзятих оборонців єї! Вже з фонетичною правописию річ лекша; — молодїж знає єї вже добре, а й старші переняли єї так, що кромі ї звичайно всї букви знають, коли їх ужити і як. Та не в правописи річ! Ми мови не знаємо, ба, мало того, не лиш не знаємо, — а й не соромимо ся того, що не знаємо! Ми не можемо собі представити інтелїґентного Нїмця або Поляка, котрий би не знав написати щось по нїмецки, вглядно по польски, без похибки в мові, стилю і правописи, — але Русинів, котрі в кождім реченю роблять по кілька ріжнородних похибок, ми знаємо сотками. Кожда редакция рускої часописи могла би о тім дивні дива розповісти; бо кілько то заходу мають редактори з поправкою присиланих фейлєтонів і дописий, то лиш один Бог знає! Лиш мало коли приходить в редакцию таке письмо, котре без поправки мови, стилю і правописи, можна дати просто в друкарню.

В однім більшім містї Галичини єсть — як нам пишуть — при дирекциї зелїзницї 24 урядників-Русинів. Один з них єсть урядовим товмачем руским; він толкує всякі оголошеня на руску мову і переписує ся з Русинами по руски. Склало ся недавно так, що єго в урядї не було і треба було комусь заступити. І що ви скажете? На звиш двайцять інтелїґентних Русинів-урядників не найшов ся нї один, настілько певний в руский мові, щоби міг виручити урядового товмача, — і директор чудував ся, що можуть бути такі Русини інтелїґентні, що не знають рускої мови.

Се факт! І що думати про такий факт; хто тому винен, що Русини не знають рускої мови? Чи тому винен ґр. К. Баденї, чи польска шляхта, чи ненавистна система польского панованя, чи буковиньскі Нїмцї, чи хто инший? Чому Русин, що покінчить унїверситет або учительску семинарию, або яку иншу висшу школу, не знає докладно рускої мови „в слові і письмі“? Чому він не соромить ся того, що не знає єї? Чому він всякі похибки против мови, стилю і правописи у своїм письмі вважає чимсь таким звичайним, що тому нїхто не повинен дивувати ся і за зле брати? А чому Русин, коли пише по польски або по нїмецки, старає ся писати поправно і боїть ся зробити похибку, щоби не виставити себе на сьміх?...

Поставте собі такі питаня і шукайте на

---

18)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлїя Верна.

(Дальше).

Талькаве не помиляв ся, бо в ночи дуже прикрій для людий обвинених лише пончом віяв памперо з незвичайною силою. Конї положили ся на земли, а люди при них стиснули ся в малу громадку. Ґленарван бояв ся припізненя, коли би той ґураґан надто довго тревав, але Паґанель успокоїв єго поглянувши на барометер.

— Звичайно — говорив — спроваджує памперо тридневу бурю, котру тиснене воздуха на живе сребло дуже точно вказує, а що барометер іде в гору, то цїла річ скінчить ся в кількох годинах. Отже не бійте ся, любий друже, бо можу вас впевнити, що коли надійде ранок, небо цїлком випогодить ся.

— Говорите як книжка, честний Паґанелю — сказав Ґленарван.

— І я таки є нею на ваші услуги — можете з мене черпати відомостий, кілько вам подоба ся.

Книжка сим разом не помилила ся. О першій годинї по півночи вітер нагле утих, а успокоєні подорожні могли вже свобідно покріпити своє тїло здоровим сном. На другий день всї побудили ся сьвіжі і кріпкі.

Той день був двайцятий четвертий жовтня, а десятий з Талькагуано. Ще треба було уїхати 150 кільометрів, щоби дістати ся до місця, де Ріо Кольорадо перетинає трийцятий семий рівнобіжник, отже подорожних ждала ще триднева дорога. Льорд Ґленарван нетерпеливо бажав стрічи з якими Індиянами, від котрих рад би був засягнути відомости о капітанї Ґрантї при помочи Патаґонця; Паґанель міг вже вкінци розмовити ся з ним. Але як на нещасте не могли нїгде нїяких мешканців побачити, бо дороги якими Індияни їздять, а котрі ведуть з Арґентини до Кордилїєрів, лежать більше на півночи, тому й не можна було стрітити нї кочуючих Індиян, нї осїлих мешканців, що жиють під управою своїх начальників. Коли случайно який заблукавший ся кочівник появив ся здалека на кони, то чимскорше утїкав, не гадаючи цїлком входити в розмову з незнакомими собі людьми. Опришок уважав їх за віддїл вояків, що глядають за такими як він, а спокійний чоловік бояв ся стрічи зі злочинцями. Нераз подорожні жалували ся, що не можна їм було стрітитись та говорити в якою шайкою розбишаків, хоч би прийшло розпочати розмову стрілянєм.

Хоч Ґленарван на свій великий жаль не мав від кого засягнути відомости о Ґрантї і єго двох товаришах, то однако одна обставина держала єго в пересьвідченю, що добре толкував собі значінє документу найденого у флящцї.

Дорогу, котрою їхали, перерізували в неоднім місци ріжні стежки і доріжки, а з тих одна, що вела з Кармен до Мендоза, була навіть досить значна. На тій дорозї впадали особливо в очи часто подибувані кости і кістяки домашних звірят, як мулів, коний, баронів, волів — обдерті з мяса клювами хижих птиць, пожовклі під впливом палючого сонїшного проміня. Не можна сумнївати ся, що неодин людский кістяк перемінений вже може в порох мішав ся там з кістьми звірят.

Аж досі Талькаве не робив нїяких заміток над дорогою, котрої строго придержувано ся, однако знав добре, що коли она не лучить ся з нїякою дорогою в пампасї, то не веде нї до сїл нї до нїяких инших осель арґентиньских провінций. Що день рано напрям дороги вказувало всходяче сонце, а подорожні все держали ся простої лїнїї. Талькаве яко провідник міг справедливо дивувати ся, що не він проводив подорожних, але они вели єго. З вродженою Індиянам холоднокровностию і обережностию нїчого о тім не говорив. Але того дня, коли прибули до згаданої дороги, задержав свого коня, а обертаючи ся до Паґанеля, сказав:

— Дорога до Кармен!

— Знаю о тім, хоробрий Патаґонче — відповів Паґанель як лиш умів найчистїйше по їшпаньски — тота дорога веде з Кармен до Мендоза.

— Чи не завернемо на неї — спитав Талькаве.

— Нї — відповів Паґанель.

— Отже куди їдемо?

— Все на всхід.

— То нїкуди не доїдемо.

— Хто знає, друже!

Талькаве замовк, але глядів з великим зачудованем на ученого ґеоґрафа і то тим більше,

них відповіди. Що дійстно так єсть, як отсе ми пишемо, о тім мав кождий нагоду пересьвідчити ся. Нема в нас амбіциї народної, а єсть за те велика претенсиональність, котра каже: „Ти Нїмче або Поляче, коли з уряду пишеш до мене, то пиши добре і гладко по руски, а як не знаєш, то навчи ся, — а я, Русин, руску мову знати не потребую, менї нїхто не подивує ся!“ Ось в чім лихо! Ми на себе не накладаємо сьвятого обовязку, знати свою мову, ми той обовязок і самі маловажимо і дїтий вчимо маловажити.

Хотїти шукати за причинами сеї черти нашої народної безхарактерности — далеко зайшлось би. Вже-ж передовсїм винні тому ті, що вчили нас здавна маловажити свою мову, значить москвофіли і Москалї, почасти й Поляки, особливо давнїйше, — але тепер, коли вже ми, народовці знаємо свою мету, бажаємо житя свому рідному народови, тепер, коли ми вже обурюємо ся, що хтось нам маловажить нашу мову, ми самі повині ту мову знати так, щоби в нїй нїхто не находив похибки. Она-ж у нас так виробила ся, що хто еї справді добре знає, той нїколи не найде ся в клопотї, як щось найлучше по нашому сказати.

Виходить з того всего таке, що кождий Русин повинен уважати своїм першим і сьвятим обовязком, знати свою рідну мову як найлучше. У иньших народів не було би й потреби се пригадувати; у нас се пекуча щоденна справа, на котру ми звертаємо за малу увагу. Більше амбіциї народної, більше характерности! Учім ся рускої мови!

Перегляд політичний.

На вчерашнїй конференциї презесів клюбів заявив Мінїстер Білиньский, що імовірно в пятницю внесе в Палатї закон о підвисшеню цукрових премій а Палата буде мусїла полагодити єго в суботу. Висота премії не буде змінена, але загальна їх сума буде підвисшена з 5 на 10 мілїонів.

На вчерашнім вечірнім засїданю Палати послів внесло Правительство предложенє з прагматикою служебовою для урядників. Однако та прагматика не має приміненя до учителїв, судиїв, судових урядників, адмінїстрацийного трибуналу, двора і помічних урядів Ради державної.

На Критї несупокій триває дальше. В місцевости Рептімо палять і мордують. Англїя висилає два нові кораблї на береги Крити. Кількох командантів чужих кораблїв загрозило турецким властям, що возьмуть ся до енергічних средств, коли ті власти не постарають ся о привернене ладу. В Кастели, в провінциї Кісана облягають ворохобники відділ турецкого войска. Населенє утїкає до Греції.

Грецке правительство звернуло увагу европейских держав на безнастанне висиланє турецких войск на Криту і заявило, що оно не буде в силї здержати обуреня, яке викликав в Грециї гнет Крити. Навіть правительственні часописи виступають дуже остро против Туреччини. В головнім містї Крити, в Канеї, прийшло до розрухів, в котрих убито 23 християн а 9 ранено. Магомедан погибло 6 а ранено 7. І по инших містах панують розрухи.

На вчерашнім обідї у австрийского амбасадора в Москві кн. Лїхтенштайна були цар, цариця і всї члени царскої родини та заграничні князї. Цар і великі князї мали на собі мундури своїх австрийских полків. Царска пара забавила в сальонах кн. Лїхтенштайна дві години.

Новинки.

Львів дня 4 червня 1896.

— **Є. В. Цїсар** уділив громадї Бринці загірні, в бобрецкім повітї, 100 зр. запомоги на внутрішне устроенє нововибудованої там філїяльно-церкви.

— **Іменованя.** Є. В. Цїсар іменув радника краєвого суду в Кракові дра Євг. Зубрицкого старшим скарбовим радником і прокуратором скарбу в Черніівцях. — П. Мінїстер рільництва іменував ад'юнкта інспекциї лїсів Йос. Брикчиньского, комісарем інспекциї лїсів.

— **Ц. к. краєва Рада шкільна** ухвалила на засїданю з дня 1 червня с. р.: 1) Видати обіжник в справі друкованя препарацидй і коментарів до лектури авторів грецких і латиньских в ґімназиях; 2) затвердити вибір Стан. Пшибиловского з Криворівнї і кс. Як. Мошори вірменьского пароха з Кут на відпоручників ради повітової до окружної ради шкільної в Косові; 3) іменувати учителями народних шкіл: Март. Гоцка в Попівцях, Казим. Загаєвского управителем і Герм. Загаєвску молодшою учителькою 4-кл. школи народної в Княгининї селї, Єл. Стшижовску молодшою учителькою 5-кл. школи женьскої в Мостисках, Йос. Оржеховску старшою учителькою 5-кл. школи женьскої в Мостисках, Кар. Стоцкого старшим учителем 3-кл. школи в Павлосеві; 4) перемінити народні школи: 1-кл. в Красичинї і Підгайчиках на 2-клясові від 1 сїчня 1897, двоклясову в Устю епископскім на триклясову від 1-го вересня 1897; 5) зорґанізувати 1-кл. школу народну в Снятинї.

— **Курс кутя коний.** Дирекция ц. к. школи ветеринариї і кутя коний у Львові подає до відомости, що другий шестимісячний курс кутя коний відбуде ся в сїм роцї в часї від 1 липня до 31 грудня 1896. Ковальскі челядники, що хотять записати ся на той курс, мають зголосити ся найдальше до 3 липня лично в канцеляриї дирекциї при ул. Кохановского ч. 33 в годинах від 10 до 12 перед полуднем і предложити: сьвідоцтво окінченої з добрим поступом школи народної, сьвідоцтво визволеня та бодай дволїтної практики челядничої.

— **Місиї духовні** в закладї карнім в Станїславові відбули ся від 23—28 с. м. для гр. кат. вязнїв в слїдуючім порядку: Дня 23-го с. м. відбулась вечірня, по котрій була проповідь о. Василиянина Тисовского, потрудившого ся задля місиї зі Львова. В дуже хороших проповідях, котрі він мав чисто руским язиком через весь час по три рази денно, містилось дуже много науки, що серце вязнїв скрушила і до їх поправи много причинила ся. Як зачуваємо, то мало до сеї місиї двох отців Василиян приїхати, а що так не стало ся, то перебрав сам о. Тисовский ту тяжку працю на себе. В недїлю відправив службу Божу сьвященик закладу карного о. Трач, в понедїлок о. канонїк Тороньский, в вівторок о. др. Литвинович, а в середу сам сьвященик того закладу. В середу пополудни відбула ся сповідь всїх (600) гр. кат. вязнїв, до котрої також приступило много дозорців. Вязнїв сповідали слїдуючі сьвященики: оо. Ленкавский, Семенів, др. Ли-

---

що не міг припускати, аби Паґанель жартував. Індиянин сам все поважний, не понимає, щоби хто небудь міг що робити або говорити без цїли.

— Отже не їдете до Кармен? — спитав по хвили.

— Нї — відповів Паґанель.

— Анї до Мендоза?

— Туди вже цїлком нї.

В тій хвили під'їхав до Паґанеля Гленарван і запитав, що говорив Талькаве і чого задержав ся.

— Питав мене, чи не їдемо до Кармен або до Мендоза і дивував ся, коли я єму сказав що нї.

— Дійстно, наша подорож мусить єму видавати ся дуже дивною — сказав Гленарван.

— І я так гадаю; казав навіть, що не доїдемо нїкуди.

— Чи не моглиби ви, пане Паґанель, пояснити єму цїль нашої подорожи і витолкувати єму, чому ми все на всхід їдемо?

— То буде дуже тяжко — відповів Паґанель — бо Індиянин не розуміє, що то ґеоґрафічні степені, а істория найденого документу видасть ся єму видумкою.

— Але — замітив поважно майор — як гадаєте: чи він не зрозуміє оповіданя, чи оповідаючого.

— Ах, майоре! — відповів з докором Паґанель — отже все ще сумнїваєте ся о моїй іспанщинї?

— Спробуйте, честний друже.

— Спробую.

Паґанель повернув до Паталонця і розпочав розмову, перериваву часто недостачию слів або трудностию витолкувати напів дикому Індиянинови, деяких для єго понятий недоступних подробиць. Варта було бачити ученого Паґанеля, як розкладав руками, загикував ся, вертїв ся на всї сторони, а густі каплї поту потоками спливали єму з чола на груди. Коли вже язик відмавляв єму послуху, приходила до помочи рука: зсїдав з коня і на піску чертав ґеоґрафічну карту, на котрій схрещували ся степені ширини і довжини ґеоґрафічної, рисував два Океани, дорогу, що вела до Кармен і т. ин. Нїколи ще професор не був в такім клопотї. Талькаве спокійно глядїв на ту цїлу роботу, а з єго лиця не можна було вичитати, чи розуміє пояснене Паґанеля чи нї.

Виклад ґеоґрафа тревав звиж пів години; відтак замовк, обтер лице і уважно дивив ся в очи Патаґонця.

— Зрозумів вас? — спитав льорд Гленарван.

— Зараз побачимо — відповів Паґанель — але як не порозумів, то вже не підіймаю ся дальше єму толкувати.

Талькаве мовчки стояв непорушний, з очима впляненими в начертані на піску знаки, котрі вітер вже поволи затирав.

— Що-ж? Розумієте? — питав Паґанель.

Талькаве здавало ся не чув. Паґанель добачував вже насьмішку на лици майора, котра єго незвичайно діймила і вже на ново хотїв розпочати свої ґеоґрафічні докази, коли Патаґонець перервав єму запитанем:

— Отже ви глядаєте невільника?

— Так — відповів Паґанель.

— І то конечно на просторі між всходом і заходом сонця?

— Так, власне так!

— І то ваш Бог — питав дальше Патаґонець — передав морским филям розлогого океана тайну того невільника?

— Сам Бог, мій друже, не хто инший.

— То нехай діє ся єго воля — відповів Талькаве торжественним голосом. — Підемо все на всхід хоч-би аж до самого сонця.

Урадований Паґанель переповів зараз дословно відповідь Індиянина своїм товаришам.

— Які то понятливі люди ті Індияни — говорив — я певний, що на двайцять селян мого краю девятнайцять не зрозуміло би моїх пояснень.

Гленарван просив Паґанеля, аби запитав Патаґонця, чи не чув він о яких чужих людях, що попали в руки Індиян з пампасів. Талькаве відповів коротко: „Може бути“.

Подорожні окружили свого провідника, хотячи цікавим поглядом відгадати єго тайну. Паґанель стояв як на розпаленім зелїзї; засипував Індиянина питанями, а кожде іспаньске слово, яке той вимовив, толкував зараз на анґлїйске, так, щоби єго товариші могли слухати розмови, як би еї вело ся в їх ріднім язицї.

— Хто-ж то був той невільник?

— Чужинець — відповів Талькаве — Европеєць.

— Ви бачили єго?

— Нї, але Індияни оповідають о нїм в своїх казках. То мав бути добрий чоловік з серцем буйвола.

— З серцем буйвола! — крикнув Паґанель. — Ах, який-же то гарний язик то патаґоньске наріче! Розумієте, що то значить? То є, що був відважний.

— Мій отець! — відозвав ся Роберт з одушевленем — а обертаючи ся до Паґанеля спитав:

— Як сказати по іспаньски, що то мій отець?

— Es mio padre — відповів поважно Паґанель.

Роберт вхопив обі долонї честного Патаґонця і дрожачим від зворушеня голосом сказав:

Es mio padre!

— Suo padre! (Єго отець!) — повторив

твинович, Каратницкий, Ковшевич, Городиньский, Навроцкий, Микицей, Литвин і о. Тисовский, котрі до того були запрошені. В четвер дня 28-го с. м. відправив богослужене сам преосьв. епископ о. Куїловский, котрому асистували оо. Городиньский, др. Литвинович, Микицей і Литвин. По богослуженю причащав сам Преосьвященнй всїх дозорцїв і вязнїв, почім сам держав проповідь, котра до їх постійної поправи много причинила ся. При кінци посьвятив епископ хрестики, медалики і образки сьв., котрі о. Тисовский сам роздавав і на тім цїла місия скінчила ся.

— **Засїданє** головного видїлу Руского товариства педаґоґічного відбуде ся в суботу дня 6 н. ст. червня с. р. о годинї $5\frac{1}{2}$ пополудни в канцелярії рускої ґімназиї.

— **Греко-кат. церков в Чернівцях** Незадовго буде побудована в Чернівцях при Семигородскій улици, коло касарень Альбрехта нова греко-кат. церков, під котру подарував черновецкий маґістрат площу простору 1590 квадратових метрів вартости 4770 зр. Будова тої церкви має коштувати 34.000 зр., з котрих половину призбирано жертвами, а другу половину має дати релїґійний фонд. Посьвящене угольного каменя має відбути ся 1 вересня с. р.

— **О підпал** вела ся перед львівским судом присяжних розправа против Ілька Ґалянта, селянина з Ляшок мурованих, котрий пустив з димом свого брата, посварившись з ним при подїлї спадщини. Суд по переведеній розправі засудив палїя на вісїм лїт тяжкої вязниці.

— **Самоубийства.** Кароль Браднер офіцир 1 полку артилериї в Кракові відобрав собі житє вистрілом з револьвера. Причина самоубийства не звістна. — Передвчера застрілив ся у Львові в касарни на цитадели Король Марцинковский, однорічний охотник при 30 п. піхоти. Причина самоубийства доси не розслїджена.

— **Фальшиві банкноти.** Зі Стрия доносять, що вже від довшого часу появляли ся в місті і околици фальшиві десятки. Жандармерия, що займила ся викритем злочинцїв, дійшла до цїкавого вислїду. Именно показало ся, що кільканайцять поважних купцїв, що торгують волами, платило селянам за товар підробленими грішми. Тих купцїв жандармерия відставила то окружного суду в Самборі, де по окінченім слїдстві відбуде ся процес. Однако кажуть, що власти попали на слїд ще инших спільників того злочину.

— **Зреформована ґімназия.** В Нїмеччинї засновано кілька т. зв. зреформованих ґімназий (Reformgymnasium), котрими задумують Нїмцї заступити теперішний поділ шкіл на видїлові, ґімназияльні і реальні і витворити тип дїйствої „школи середної“. В тих зреформованих ґімназиях курс науки девятилїтний. Дїти принимають ся по скінченю 9 року житя. В низших трех клясах нема науки латиньскої мови, а натомість прикладає ся більшу вагу на науку рідної мови, ґеоґрафії, математики і наук природних. В другій клясї зачинає ся наука француской мови, бо, після гадки педаґоґів, о много лекше приходить вивчити ся 10—12 лїтним дїтям граматики француского язика як латини. Загальне правило педаґоґії в тих ґімназиях — поступати від дїйстних (наглядних) річий до абстрактних, від легкого до трудного. Перші три кляси суть немов першим етапом науки, бо з переходом до 4-тої кляси мають родичі порішити квестию загальну, чи їх син має кінчити цїлу „середну школу“ чи нї. Квестия, чи з сина має стати „клясик“ чи „реалїст“, ще не рішає ся. В 4 і 5 клясї зачинає ся наука вже й латиньскої мови, але лиш в такім обемі, в якім подає ся она в нїмецких ґімназиях реальних. Вкінци в 6-тій клясї клясики і реалїсти розходять ся; одні ходять на клясичний віддїл, де учать ся вже й по грецки, а другі на реальний, де вчать ся по француски і анґлїйски. Квестию, на котрий віддїл перейти, рішають родичі і студенти разом, що приходить тим лекше, бо 14—15 лїтний хлопець вже й сам може виробити собі суд, які науки має вибрати.

— **Учитель а ученик.** Новий італїяньский мінїстер шкільництва Ґіянтурко був оногди в Туринї, а унїверситетскі професори давали в его честь великий бенкет. Але на той бенкет не прийшов один з найвизначнїйших професорів; чому? Він свого часу, коли теперішний мінїстер старав ся о професуру в Неаполї, яко предсїдатель іспитової комісиї его „перепалив“.

— **В справі заваленого моста зелїзничого** в Жолнївцї коло Потуторів в Бережанщинї виделєґувало мінїстерство комісию під проводом радника Іглятовского, щоби розслїдила, з якої причини завалив ся той тілько-що збудований камінний склеплений міст (віядукт). Комісия, розслїдивши справу на місци, орекла, що причиною був мягкий ґрунт, котрий і усунув ся. Міст має бути відбудований вже до двох місяцїв на напір властий військових, бо їм залежить на тім, аби зелїзничий шлях Галич-Тернопіль був скоро викінчений.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Берлин 4 червня. Після московского кореспондента до Nordd. allg. Ztg. погибло при катастрофі на Ходиньскім поли 2.800 осіб.

Берно швайц. 4 червня. Нагла повінь знищила село Кінгольц в берненьскім кантонї. Всї мешканцї вийшли з села. Вода знищила зелїзницю, дорогу і богато піль.

Каіро 4 червня. Від початку холеричної пошести в сїм роцї занедужало в Еґиптї 3038 осіб на холеру, а з них 2523 померло. Пошесть ширить ся дальше

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1896, після середно-европ. год.

Відходять до

	Поспішні			Особові			
Кракова	8·40	2·50	11·00	4·40	9·55	6·45	—
Підволочиск	6·00	2·11	—	—	9·30	10·45	—
Підвол. з Підз.	6·14	2·25	—	—	9·48	11·12	—
Черновець	6·10	—	—	10·15	2·45	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	10·25	—	—	—
Белзця	—	—	—	9·15	—	—	—
Мушини на Тарнів	8·40	11·00	—	4·40	—	6·45[1]	—
Гребенова [2])	—	—	—	—	9·35	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	5·22	9·35	3·05	7·22
Зимної Води [4])	—	—	—	—	1·32	—	—
Брухович [5])	—	—	—	—	1·20	—	—
Брухович [6])	—	—	—	—	3·20	—	—
Янова [7])	—	—	—	9·45	3·00	8·55	—
Янова	—	—	—	9.45[8]	1·05[9]	3·00[10]	6·25[8]

[1]) Від 1 червня до 30 вересня. [2]) Від 10 липня до 31 серпня. [3]) До Сколього лише від 1 мая до 30 вересня вкл. [4]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [5]) Від 1 мая до 6 вересня в недїлї і сьвята. [6]) Від 1 мая до 6 вересня в будні дни. [7]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня кождого дня. [8]) Від 16 червня до 31 серпня що день. [9]) Від 16 червня до 31 серпня в недїлї і сьвята. [10]) Від 16 червня до 31 серпня в тиждневі дни.

Приходять з

Кракова	1·30	5·10	8·45	8·55	6·55	9·30	—
Підволочиск	2.34	10·05	—	8·05	510	—	—
Підвол. з Підз.	2.18	9·50	—	7·42	4·45	—	—
Черновець	9·55	—	—	2·01	7·28	—	—
Черновець що понедїлка	—	—	—	6·13	—	—	—
Белзця	—	—	—	—	5·45	—	—
Мушини на Тарнів	5·10[1]	—	—	8·55[2]	6·55	—	—
Гребенова	—	—	—	—	1·51[3]	—	—
Сколього і Стрия	—	—	—	12·10	8·00	1·51[4]	10·10
Брухович [5])	—	—	—	—	—	8·03	—
Брухович [6])	—	—	—	—	—	8·25	—
Янова	—	—	—	7·50[7]	—	5·28[8]	8·54[8]
Янова [9])	—	—	—	—	1.10	7·48	—

[1]) Від 25 червня до 15 вересня. [2]) Від 1 червня до 30 вересня. [3]) Від 10 липня до 31 серпня. [4]) Зі Сколього тілько від 1 мая до 30 вересня. [5]) Від 1 мая до 25 червня і від 15 серпня до 6 вересня. [6]) Від 26 червня до 14 серпня. [7]) Цїлий рік. [8]) Від 16 червня до 31 серпня. [9]) Від 1 мая до 15 червня і від 1 вересня до 30 цьвітня.

Числа підчеркнені, означають пору нічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. рано.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

Талькаве, оказуючи поглядом, що зачинає розуміти.

Взяв хлопця в свої руки, здоймив его з коня і глядів ему довго в очи з найбільшим співчутєм; на его благороднім лици видко було зворушене.

Тимчасом Паґанель став на ново розпитувати Патаґонця: де був той невільник, що робив і коли Талькаве чув, що о нім инші говорили?

Патаґонець не дав ждати на відповідь. Сказав, що Европеєць був невільником в однім з індийских поколїнь, що кочували між Ріо Неґро і Кольорадо.

— Але де на послїдку перебував той нещастний? — спитав знов Паґанель.

— У кацика (начальника племени) Кальфукура — відповів Талькаве.

— То на тій дорозї, куди ідемо?

— Так.

— А який-же той кацик?

— То начальник поколїня Поагусів, чоловік з двома серцями і двома язиками.

— То значить фальшивий в мові і в дїлї — пояснив Паґанель своїм товаришам. А будемо могли увільнити нашого приятеля?

— Може бути, коли він і доси в руках Індиян.

— А коли ви чули о нїм послїдний раз?

— Вже давно; від тої пори сонце вже два рази спровадило лїто на небо пампасів.

Тяжко описати радість Ґленарвана. Тота відповідь годила ся як раз з датою документу. Але Паґанель кинув ще одно питанє провідникови.

— Ви говорите о однім невільнику — сказав — а не було їх часом трех?

— Не знаю — відповів Талькаве.

— І нїчого не знаєте, де він тепер.

— Нїчого.

На тім розмова урвала ся. Може бути, що три невільники вже від давна були розлучені, однако на кождий случай можна було знати на певно з оповіданя Патаґонця, що оно дотикало Европейця, що попав в неволю Індиян. Час коли то стало ся, місце в котрім оно могло лучити ся, висказ Патаґонця о відвазї незнакомого, всьо то могло відносити ся до капітана Гаррі Ґранта.

На другий день, дня 24 жовтня, подорожні пустили ся з тим більшою охотою в дальшу дорогу на всхід. Рівнина все сумна і одностайна творила нескінчений простір, що зове ся в краєвім язици „травезіяс“. Глинястий ґрунт, виставлений на дїланє вітрів представляв цїлковиту рівнину; нїгде каменя, навіть найменшого камінчика, хиба на якій вирві, що утворила буря, або над берегом штучного ставу зробленого руками Індиян. В значних від себе віддаленях показували ся низькі лїси з темними верпками, а серед них виднїли денеде білі сьвятоіванські дерева, котрих струки наповнені солодкою і холодячою приємно течию; дальше стрічали ся вже шпилькові дерева, малі і никлі, що сьвідчили о неурожайности землї.

Цїлий 26-ий день жовтня був дуже томлячий. Треба було доїхати до Ріо Кольорадо. Конї гонені їздцями бігли так скоро, що ще перед вечером опинили ся над тою великою індияньскою рікою. Єї індияньска назва „Кобу Лєубу“ значить „велика ріка“. По довгім бізї впадає она до Атлянтийского океана і при своїм усти представляє таке дивне явище, що чим близше моря, тим менше має води, чи то в наслїдок парованя, чи може вода всякає в землю. Причина того явища доси докладно не пояснена.

(Дальше буде).

Одноразова проба вистарчають, щоби пересьвідчити ся, що коси зі знаком руки суть найліпшого рода, чогодока зом сотні листи з подякою. Звертаю увагу на тое, що крім незрівнаної доброти поручають ся они дуже приступною ціною, а іменно:

семиручні по 45 кр.
осьморучні по 50 кр.

Посилки на провінцию доконують ся за побранем почтовим або колійовим, причім адресувати належить

Болеслав Цибульский
у Львові пл. Марияцкий ч. 5.

(Львів Імпресса). 61

Бюро оголошень і дневників
приймає
оголошеня
до всїх дневників
по цїнах оригінальних.
До
Народної Часописи, Ґазети Львівскої, і Przeglą-du
може лише се бюро анонси приймати.

Бюро дневників і оголошень
Л. ПЛЬОНА
у Львові
улиця Кароля Людвика ч. 9.

Бюро дневників і оголошень
Л. ПЛЬОНА
у Львові
улиця Кароля Людвика число 9.
приймає
абонамент на всї дневники
по цїнах оригінальных.

С. Кельсен у Відни

поручає:

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненєм.— Збірники на воду. — Комплєтні уряджєня купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для Галичини і Буковини

ГЕРМАН ГАМЕЛЬ у Львові Пасаж Гавсмана ч. 8

На жадане висилає ся катальоґи.

8

Поручає ся
торговлю вин ЛЮДВИКА ШТАДТМІЛЛЬЕРА у Львові.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові
улиця Кароля Людвика число 9, приймає
абонамент на всї дневники по цїнах оригінальних.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.